

Episode 5 - Hva betyr inkluderende forskning i praksis?

Velkommen til *Matematikk for livet* – en podkastserie utviklet ved Universitetet i Stavanger, i samarbeid med Nord Universitet, med støtte fra NFU og finansiert av Stiftelsen Dam. Serien er en del av prosjektet *VERDI – Utvikling av ressurser for å forstå hverdagen gjennom inkluderende forskning*.

Jeg heter Francesca Granone, og jeg er førsteamanuensis i matematikdidaktikk ved Universitetet i Stavanger.

I denne episoden møter jeg en ny medforsker i prosjektet vårt. Han har tidligere samarbeidet med forskerne som introduserte inkluderende forskning i Norge – blant annet May Østby og Peter Paluga – og har derfor lang erfaring med å bidra i forskningsprosjekter som bygger på likeverd, deltakelse og reell medvirkning.

Samtalen i dag handler om hva inkluderende forskning betyr i praksis, hvilke erfaringer han tar med seg inn i VERDI, og hva han tenker om at vi nå ønsker å bruke denne måten å samarbeide på i matematikk og teknologi.

Francesca:

Da Adam, kan du fortelle kort hvordan du først ble med i inkluderende forskning?

Adam:

Ja, jeg ble spurt om jeg ville være med i et forskningsprosjekt her i Stavanger. Det sa jeg ja til. Det var flere av oss som hadde funksjonsnedsettelse som også ble spurt, og vi ble samlet i en gruppe.

Vi jobbet med ulike temaer – noen med fritid, andre med andre områder. Min gruppe skulle samle informasjon om hvordan personer med funksjonsnedsettelse faktisk har det på fritiden: Har de de samme tilbudene som alle andre? Er det godt nok tilrettelagt?

Og veldig kort kan vi si at nei – tilbudene er ikke like, fordi det ikke legges godt nok til rette. Da ble det tydelig at noe må gjøres annerledes. For meg er det viktig at man starter med det som allerede finnes, men også ser tydelig på det som mangler. Det er akkurat det vi prøver å gjøre i dette prosjektet.

Francesca:

Du har jobbet sammen med meg, May Østby og Peter Paluga. Hva sitter du igjen med fra det samarbeidet?

Adam:

Først og fremst: to veldig fine folk. Jeg er utrolig glad for å ha fått samarbeide med dem. De kan ufattelig mye.

Det jeg sitter mest igjen med, er at de faktisk hadde tro på at personer med funksjonsnedsettelse kan være med og forske. Ikke bare bli forsket på, men bidra som forskere.

Og det er ikke alle som har den troen. Jeg har sagt det til dem begge: det betydde veldig mye. De gjorde det ikke for å være snille. De gjorde det fordi de faktisk trengte den kompetansen. De trengte folk som kjenner hvordan skoen trykker.

Francesca:

Det er veldig fint at du sier det. De gjorde det samme med meg. Det var de som lærte meg at dette også kan ha en plass i matematikdidaktikk. Og da tenkte vi: hvorfor ikke? Så her er vi.

Hva synes du er det viktigste med inkluderende forskning?

Adam:

At personer med funksjonsnedsettelse faktisk får være med. At de blir spurt.

For det er de som vet hvordan skoen trykker – på veldig mange områder. Og dette handler om forskning. Jeg mener helt klart at de også kan være med å forske og bidra med kunnskap som er viktig.

Altfor ofte får man høre – direkte eller indirekte – at «du kan jo ingenting». Hvis du begynner å tro på det selv, da blir det farlig.

Men hvis du får mulighet til å delta, enten i forskning eller i andre sammenhenger, da får du bevist både for deg selv og for andre at du faktisk kan noe. Det gir en enorm mestingsfølelse.

Francesca:

Veldig godt sagt. Og det virker også motsatt vei – forskere får støtte i det de ønsker å utforske. Hvordan vil du forklare forskjellen mellom å bli forsket på og å forske sammen med noen?

Adam:

Å bli forsket på betyr at andre forsker *på* deg.

Å forske sammen med betyr at du faktisk er med – fysisk og aktivt – og bidrar til noe som kan bli viktig. Noe som kan hjelpe andre.

Derfor må vi bli flinkere til å ta med personer med funksjonsnedsettelse. De sitter på enormt mye kunnskap som altfor sjelden kommer fram.

Francesca:

Nå ønsker vi å bruke inkluderende forskning også innen matematikk og teknologi. Hva tenker du om det?

Adam:

Jeg synes det er helt supert. Jeg synes nesten det er ufattelig at det ikke har blitt gjort mer av dette før.

Mange vet hvor vanskelig matematikk kan være – inkludert meg selv. Det handler ofte om press. Tall, tempo, forventninger. Du begynner å telle på fingrene, blir stresset, og så stopper det helt.

Vi må gjøre matematikk på en annen måte. Mer forklarlig. Mer tilgjengelig. På en måte som gjør at flere kan mestre det. Og det er nettopp derfor dette prosjektet er så viktig.

Francesca:

Mange tenker ikke på matematikk som noe som kan gjøres mer inkluderende. Men for oss handler det ikke om å være flink eller ikke flink – det handler om matematikk for alle.

Hva tenker du om matematikken vi trenger i hverdagen?

Adam:

Alle bruker matematikk i hverdagen. Men mange gruer seg til det, fordi de ikke vet hvordan de skal bruke den.

Jeg har funnet mine egne metoder. Men jeg vet også at mange velger matematikk helt bort, fordi det blir for komplisert. De spør heller ikke om hjelp – og da lærer de heller ingenting.

Matematikk må bli lettere å nærme seg. Og kanskje viktigst: den må bli mindre skremmende. Mer ufarlig.

Francesca:

Det er et veldig fint ord – *ufarlig*.

Hvis du skulle gi ett eller to råd for et godt samarbeid videre, hva vil du si?

Adam:

At vi lytter til hverandre. At vi vet hva vi jobber for.

Jeg har veldig tro på dette samarbeidet. Vi jobber ikke for oss selv – vi jobber for alle dem som synes matematikk er skummelt i dag. Det er for dem vi skal skape gode resultater.

Francesca:

Hva håper du at ditt bidrag kan bety i prosjektet?

Adam:

At vi kan ufarliggjøre matematikk.

At flere kan lære seg matematikk, bruke den i hverdagen – og ha nytte av den i fremtiden.

Francesca:

Tusen takk, Adam. Din erfaring med inkluderende forskning er utrolig verdifull, og jeg gleder meg til å bygge videre på dette samarbeidet.

Vi nærmer oss slutten av denne episoden.

Hvis du synes innholdet var interessant, må du ikke gå glipp av de neste episodene.

Du har hørt *Matematikk for livet* – en podkastserie utviklet ved Universitetet i Stavanger, i samarbeid med Nord Universitet, med støtte fra NFU og finansiert av Stiftelsen Dam.

